

Sustainable Finance and Banking

Boekbespreking door Jan Jaap Bouma

In het boek *Sustainable Finance and Banking* verschaft de auteur Marcel Jeucken een overzicht van allerlei raakvlakken die banken hebben met duurzame ontwikkeling. In het eerste deel van het boek wordt er een algemene introductie gegeven die ingaat op de milieuproblematiek en duurzame ontwikkeling. Hierbij wordt het belang van overheidsbeleid aangegeven. Een afzonderlijk hoofdstuk is gewijd aan de uitdagingen van duurzame ontwikkeling voor bedrijven. Verschillende concepten en indicatoren voor accounting en verslaglegging worden gepresenteerd. De belangen van verschillende stakeholders bij de vormgeving van duurzaam ondernemen (*sustainable business*) wordt aangegeven. Hierbij wordt het Global Reporting Initiative (GRI) besproken.

Voor de lezer die thuis is in de literatuur inzake milieumanagement biedt het boek tot dan toe weinig nieuws. Echter vanaf hoofdstuk 4 wordt het voor de lezer die weinig weet van de rol van banken in een economie maar wel van milieumanagement zeer interessant. Het blijkt dat de interactie tussen banken en het milieu van een bijzondere orde is die duidelijk anders is dan bij de industriële bedrijven. Hierbij wordt gewezen op de rol van banken als investeerder en aanbieder van financiële producten die een duurzame ontwikkeling ondersteunen. Ook wordt gewezen op capaciteiten van banken inzake het waarderen en de risico-premiebepaling. Voorts wordt ingegaan op de aantasting van het milieu door de interne activiteiten van een bank. De auteur wijst op de mogelijkheden om deze milieubelasting te beheersen. Ook de bank als potentieel slachtoffer van milieuproblemen, zoals klimaatverandering, wordt genoemd bij het karakteriseren van de relatie tussen banken en duurzame ontwikkeling. De auteur presenteert een typologie van strategieën die banken kunnen volgen bij het omgaan met maatschappelijke ontwikkeling in de richting van duurzaamheid. Hiermee geeft de auteur aan dat duurzaam bankieren een veelheid aan kenmerken heeft.

Deze kenmerken worden in het tweede deel van het boek nader uitgewerkt. Daarbij gaat het ondermeer om financiële producten en de markten waarop deze worden aangeboden, financiële risico's van milieubelasting en de interne organisatie bij banken in het kader van een milieuzorgsysteem. De auteur besteedt veel aandacht aan de interne en externe communicatie. Zo bevat het boek empirische inzichten over 34 internationale banken die omgaan met duurzaamheid.

Deze inzichten worden samengebond in een integrale score die een bank typeert. De auteur geeft de banken op basis van een zeer subjectieve handelwijze een score. Uiteindelijk blijkt dat er slechts twee van de 34 banken worden getypeerd met duurzame strategie. Hierbij gaat het de Deutsche Bank en de Rabobank. Dit is opmerkelijk en provocatief. Opmerkelijk, omdat we kennelijk pas aan de vooravond staan van een actieve opstelling van banken bij het streven naar een duurzame ontwikkeling. Provocatief, omdat het label duurzame strategie een begrip is dat zeer verschillend kan worden ingevuld en dus vraagt om een nadere discussie.

Alleen al de rijkdom aan actuele feiten over de betrokkenheid van de banken bij een duurzame ontwikkeling nodigt uit om het boek te lezen. De toekomst zal uitwijzen of het boek de belemmeringen van banken wegneemt om zich actiever op te stellen bij het realiseren van een duurzame ontwikkeling. Hiervoor kan de wetenschappelijke diepgang van het boek ten aanzien van een aantal belemmeringen mogelijk wat beperkt overkomen op de lezer. Zo wordt de relatie tussen financiële prestaties en prestatie op het gebied van sociale en milieudimensies slechts beperkt behandeld. De lezer krijgt een beknopt overzicht van enkele uitkomsten van studies die nader ingaan op deze relatie. Maar de wetenschappelijke achtergrond van de achterliggende onderzoeken wordt nauwelijks behandeld. Dit geldt ook voor de institutionele belemmeringen bij organisatorische veranderingen waarnaar duurzaamheid vraagt. Illustratief is dat het boek geen aandacht besteedt aan de achterliggende oorzaken van de grote verschillen tussen de internationale banken die worstelen met de vraag hoe zij invulling kunnen geven aan hun verantwoordelijkheid ten aanzien van een duurzame ontwikkeling. Alhoewel er op financiële markten sprake is van een internationalisatie en globalisatie, zijn er blijkbaar grote verschillen in de context waarbinnen banken opereren. Verschillende contexten zullen vermoedelijk ten grondslag liggen aan de enorme verschillen tussen afzonderlijke banken. Zo

heeft de KBC Bank een lage integrale duurzaamheidscore in vergelijking met de Rabobank. Dit is opmerkelijk, omdat de Belgische KBC de financiële markt in Oost Europa als tweede thuismarkt heeft en daarmee een belangrijke bijdrage levert aan stabiliteit in de desbetreffende landen.

Ondanks de op sommige plaatsen bij de lezer onbevredigde behoefte aan een verdere wetenschappelijke diepgang is het boek een grote aanrader voor de milieu-econoom die kennis wil nemen van de feitelijke en potentiële rol van bankieren bij een duurzame ontwikkeling.

Titel: Sustainable Finance and Banking

Auteur: Marcel Jeucken.

Prijs: £29.95

ISBN 1-85383-766-0

Publisher: Earthscan (www.earthscan.co.uk)

Bron:

Nieuwsbrief Milieu & Economie - Overheid, Onderzoek, Bedrijfsleven

Jaargang 16, nummer 1, februari 2002, pp.15-16

<http://www.vu.nl/ivm/nme>